

Javnaðarflokkurinn í royndarstund

Í summar, meðan tann politiska kreppan leikaði uppá tað harðasta og tann búskaparliga kreppan var í eygsjón, helt Atli Dam eina lögmaðsræðu, sum á mangan hátt var merkisverd. Nakrar dagar seinni sendi javnaðarflokkurinn út «Uppskot til loysn av okkara vinnuligu trupulleikum» — eisini eitt merkisvert skjal.

Tað, sum gjørdi hesi bæði skjøl merkisverd, var ikki bert tey klóku og vælumbúgvaðu búskapar tiltøk, sum vórðu skotin upp, men heldur tann búskaparpolitiski hugsunarháttur, ið lá aftanfyrir og sum gekk sum ein reyður tráður — serliga ígjøgnum lögmannsræðuna.

Høvuðsinnihaldið í hesum hugsunarhátti kundi í stuttum sigast at vera hetta: Tann inntøkupolitikkur, ið flestu vestanlond hava rikið til tess at bota um kreppuna, skal ikki verða okkara. Hugsanin aftanfyrir henda inntøkupolitikkur er tann, at framleiðslukostnaðurin er ein høvuðsorsøkin til kreppuna. Einasti tættur inntøkupolitikkur er tann, at framleiðslukostnaðurin er ein høvuðsorsøkin til kreppuna. Einasti tættur inntøkupolitikkur er tann, at framleiðslukostnaðurin er ein høvuðsorsøkin til kreppuna.

Tað er eyðsæð, at ein slíkur politikkur skjótt kann føra til afturstig fyrir løntakararnar — serliga teir lægstlentu, um ikki tað eydnast at seta í verk ein fullkomiligan pris og vinningssteðg. Nú vísa royndirnar at tað tykist vera torført at praktisera pris- og vinningssteðg millum annað tí eingin er førur fyrir at kontrollera tær multinationalu fyrirkurarnar, til dømis oljufeløgini. Úrslitið verður, tá saman kemur, at inntøkupolitikkurinn vendir tunga endanum niður eftir samstundis sum hann tykir litið og einki at hjálpa uppá kreppuna.

Hesi víðurskipti tykjast at hava verið greið fyrir javnaðarflokkinum, tí fingur vit hesa sermerktu lögmannsræðuna, har Atli skitteraði ein kreppupolitikkur uttan inntøkupolitiskar loysnir og uttan sosialar niðurskurðir. Hesin kreppupolitikkur var eyðkendur av sosialari ábyrgdarsensu og friskari nýtonkjan, ið tók hædd fyrir okkara broyttu vinnufortreytum.

Hetta var ein búskapar politikkur, ið veruliga kundi kallast progressivur og nýskapandi. Progressivur tí hann var sosialt av-

balanceraður samstundis sum hann innihelt uppskot um eina nógv rættvisari skatta og avgjaldslóg og eina nógv effektivari líkning, enn vit hava í dag. Nýskapandi kundi hann eisini nevast tí hann innihelt nýggj og konstruktiv, ofta original uppskot viðvíkjandi fiskiskipafloktanum, alternativum vinnuvegum, orkuspurninginum, vinnuútbúgving og búskaparspurningum serliga gjaldsjaðnahallinum.

Umframt hesi mál var so nakað nýtt og positivt eisini eitt lyfti um, at fakfeløgini skuldu verða tikið við uppá ráð, tá tann víðari-gangandi búskaparpolitikkurinn skuldi verða fastlagdur. Hetta vita vit at nógvir fakfelagslimir hava fegnast um, og tikið sum eitt dømi um, at javnaðarflokkurinn av sonum er flokkurinn hjá løntakarum og fiskimönnum.

Nú er so nýggi búskaparpolitikkur samgongunar kominn á borðið. Ikki beinleiðis javnaðarflokksins uppskot, her er jú talan um eitt kompromis og eina samanbinding av sera ymiskum økonomiskum politiskum sjónarmiðum. Men sum heild hava javnaðarfólk grund til at vera nøgd, tí landsstýrisuppskotini skuldu alt annað líka ført ein munandi bata við sær fyrir høvuðsvinnu okkara og harvið tryggjað okkum móti arbeiðsloysi á sjøggi og landi. Eins og uppskotini í mongum førum eru í tráð við javnaðarflokkssjónarmið. Talan er tó um eitt álvarsamt undantak, og tað er uppskotið um avmarking av dyrtíðarviðbótini. Hetta er klárt móti vanligari javnaðarflokkssjónarmið.

Grundgevingin fyrir hesum uppskoti er kám og ikki serliga yvirbevisandi og ein kann fáa varhugan av, at her er talan um eitt fyrsta stig til tann inntøkupolitikkur, sum eingin av okkum ynskir uttan Breckmann-Djurhuus vengurinn í fólkaflakkinum. At ætlanin tykist vera at gjøgnumføra hetta tiltak móti ráðum og ynskjum frá fakfeløgum, sum at kalla øll hava aktivt javnaðarfólk sum leiðslu, ger ikki støðuna betri.

Tingmenn og landsstýrismenn javnaðarflokksins hava alla grund til at lurtast eftir fakfeløgum. Fakfelagsleiðarar okkara eru fólk við djúpari ábyrgdarsensu fyrir landsins búskapi eins og vælferðini

hjá limum teirra, og eigur tí at verða gingið eftir teirra ráðum. Er tað veruliga átroðkandi neyðugt við kostnaðardovvandi tiltøkum á arbeiðsplassum — um serliga flakavirkjunum, mugu onnur tiltøk finnast og eingin ivi er um, at tey kunnu finnast, um fakfeløgini verða tikið við uppá ráð. Nemið bert ikki við dyrtíðarviðbótina. Hon er vinnin við eitt tungt og áhaldandi stríð og hon er einasta trygd arbeiðsfólks hava móti reallønarfalli.

Tey góðu grata og tey óndu læta. Fólkaflakkurinn sum er móti fakfelagsávirkan og tjóðveldisflokkinum, sum langt síðan hevur mist alt álit millum fakfelagsfólk, gottar sær. Ein ynskisdreymur er við at ganga út; Skilnaðurin millum javnaðarflokkinn og tann fakliga partin av tí føroysku arbeiðararørsluni er í eygsjón.

Enn er tó kanska tíðliga at fróa seg; Fakfeløgini, í hvussu sý er nøkur av teimum mest aktivum og leiðarar teirra, eru enn sum áður dyggastu stuðlar javnaðarflokksins og sjálvsagt eins loyal móti flokkinum í dag sum fyrir fjúrtan døgum síðani. Tað at tey nýta sín demokratiska rætt til at mótmæla illa umhugsadari, politiskari avgerð, er bæði rætt og rimiligt og eiga tey at verða hoyrd og ráð teirra fylgd.

Javnaðarflokksins politikarar eiga at broyta støðu og rætta seg eftir fakfeløgum í málinum um dyrtíðarviðbótina. Hetta av fleiri grundum. Tann fyrsta er tann, at kravið um at sleppa nevnda uppskoti er rimiligt útfra tí sjónarmiði, at ein ikki, tá øll skulu taka tøk, letur tey, sum minst orka, lyfta líka nógv sum tey, ið meiri orka. Skal dyrtíðarviðbót-

in nemast er betri at strika allar viðbætur fyrir tær hægstu almennu og privatu lønirnar og so lata hinar vera. Fyri tað næsta vísa royndir úr øðrum londum at ein búskaparpolitikkur, ið verður førur móti ynskinum hjá fakligu rørsluni, sjáldan

eydnast.

Tað er tí at vóna fyrir løntakarans skuld, men ikki minst fyrir javnaðarflokksins skuld, at flokksins landsstýrisumboð og tinglimir broyta støðu í málinum um dyrtíðarviðbótarnar í hvussu so er til tey lægstlentu. Tey kunnu rólga gera hetta uttan at missa andlit. Tað er eingin skomm at broyta støðu, tá og um ein skilir, at ein avgerð er skeiv ella hevur avleiðingar, sum ein ikki í fyrstu syftu kundi yvirskoðað. Vit vita jú øll, at umboð okkara hava virkað í bestu meining út-

frá motivinum at varðveita arbeiði til allar hendur, at trýstið hevur verið ómetaliga stórt bæði politiskt og tíðarligt og at trupulleikarnir eru størri enn vit eru von við her hjá okkum.

Sjálvandi fer onkur at siga, um tey nú broyta støðu, at nú stýra fakfeløgini landinum. Tað kunnu tey taka sær lætt. Verri hevði verið um onkur við røttum kundi sagt, at nú stýrir fólkaflakkurinn landinum.

Joanes Dalsgaard
Tvøroyri

Barnaárið — og aftan á tað?

Á dagskránni fyrir 2. fundin í barnaársnevndini 12. november 1979 í Kommunuskúlaaulini í Tórshavn var millum annað «Støðutakan til spurningin, um barnaársnevndin skal mæla landsstýrinum til, at hon heldur fram við arbeiði sínum til 14. juni 1980, so at hon fær virkað í tilsamans eitt ár.

Samtykt varð at senda landsstýrinum eina áheitan samsvarandi hesum punkti á dagsskránni vísandi til, at í nógvum londum vóru fyrirreikingar til barnaársarbeiðið byrjaðar stutt aftaná, at ST í 1976 samtykti, at 1979 skuldi verða barnaár, og so státt væl áðrenn sjálvt barnaárið byrjaði. Í hesum sambandi var eisini semja um, at tá komið er fram til juni 1980 kann støða betri

verða tikið til, á hvønn hátt tað virksemið, sum byrjað er í Føroyum í barnaárinum, móguliga kann verða ført víðari í framtíðini, tá hesin spurningur er nærri kannaður og umhugsadur.

Starvsnevndin læt landsstýrinum áheitanina um leingjan av starvsstíðini hjá barnaársnevndini um árskiptið og fekk beinanvegin boð um, at landsstýrið góðkendi, at barnaársnevndin heldur fram við arbeiði sínum til 14. juni 1980, og at nevndin eisini restina av starvsstíð síni kann arbeiða við landsskrivstovu sum avgreiðsluskrivstovu.

Tey mál, sum annars vóru, viðgjørd og samtykt á fundinum í barnaársnevndini 12. november 1979 vóru flest øll avgreidd í starvsnevndini í

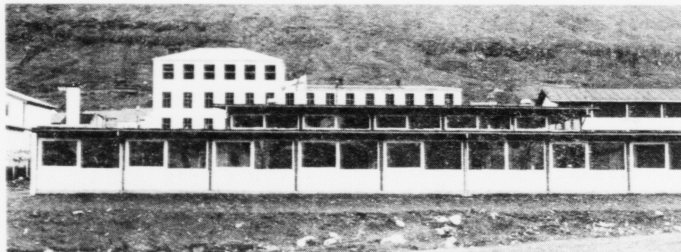
januar 1980 við skrivum til myndugleikar, stovnar og feløg og til tær undirnevndir, sum enn hava arbeiði av avrika í samband við tey evni, sum tær vórðu settar at viðgera í september 1979.

Norðurlandsk bók um barnaárið

Starvsnevndin fer at greiða nærri frá hesum málum í tí yvirliti yvir tiltøk og virksemi, ið er sett í verk í samband við barnaárið, sum starvsnevndin nú fer undir at gera. Hetta tilfarið skal saman við tilfari um barnaárið í hinum norðanlondum gevast út í bók í tí bókarøðini, sum eitur

«Nordisk utredningsserie» eisini kallað «NU». Samtykt

Framhald á síðu 15

Foreldrafelagið eykkaðalfund

Foreldrafelagið í Klaksvík hevur eykkaðalfund í Ósáskulanum í annaðkvöld kl. 21.

Foreldrafelagið fer í

hesum og næsta mánað at hava triggjar fyrilestrar um barnasálarfrøði.

Annars biða limirnir

í felagnum spentir eftir, at býarplanurin verður lagdur fram til alment eftirlits.